

Kulturskolan magasinet

NR 4.2018

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

Helt rätt
i Rättvik

Unga
spelmanslag

LITEN & PIGG
Möt Kulturskolan
i Arvidsjaur

GÖTEBORG TAR
KULTURSKOLEKLIV
Ny utbildning på gång

»För det är ju så det är; varje dag är fylld av en massa val, små som stora.«

Inger Carlonberg,
Kulturskolerådets ordförande

Punkter att sätta upp på kylskåpet

JAG BARA ÄLSKAR Bodil Jönsson, professor, fysiker och författare från Lund! Hon kan som få skala ner stora komplicerade resonemang till enkla klara tesar på ren och rak skånska! I veckan gav hon svenska folket 10 punkter om fascism att sätta upp på kylskåpet. Det tänker jag göra. Klarspråk och klokskap som utmanar och påminner får gärna ta plats i hem och medvetande. Det blir en hjälp inför valen vi gör. För det är ju så det är; varje dag är fylld av en massa val, små som stora. Och det är där mitt i vardagen som ett till synes ovidkommande beslut kan få långsiktiga konsekvenser som ingen anat. Jag begrundar det när den unge svensken så elegant svingar sig över 6,05 m i stavhopp på EM i Berlin. Den varma sommarkvällen var magisk och de tävlande slog rekord på rekord. Men det är bara 80 år sedan tyska folket frivilligt valde Hitler till sin Frälsare och vrålade ut sin hänförelse på samma arena. Hur kunde det hända? Det är 70 år sedan Europa reste sig ur sina ruiner och kom överens om att ALDRIG MER! Och nu kommer samma tanke-gods krypande igen. Hur är det möjligt?!

Många arbetar just nu med prioriteringar i valen av mål och aktiviteter för kommande år. Som stöd för landets kulturskolor har riksdagen antagit en proposition som visar på val av riktning för statens insatser. Det betyder också att

det kanske ofta självklara värde kulturskolan har i våra olika kommuner, nu uppgraderats i status och blivit synliggjort i den nationella församlingen. Det är riktigt bra! Vi som jobbar i branschen vet att saker och ting hänger ihop; duktiga lärare och chefer, bra fortbildning, elevers delaktighet och strategiskt utvecklingsarbete är delar som bygger den framtida kulturskolan. För att möta en utmanande framtid krävs uppfinningsrikedom, samarbete och mod och i all synnerhet bra utbildningsvägar för ungdomar som vill komma tillbaka som lärare och inspiratörer för de yngre. I detta nummer kan du läsa om hur kulturskoleklivet har utformats i Göteborg. Ytterligare 5 högskolor förbereder sig för sina etableringar. Välkommen till en spännande höst!

I DETTA NUMMER

- 8 Unga spelmannslag
- 12 Kulturskoleklivet i Göteborg
- 15 Inkludera mera
- 20 Kulturskolan i Arvidsjaur

Bagatell

musikprodukter

**Skolstarts-
erbjudande!**

Nyhet

Super LED lampa
6-8 timmars batteritid
alternativt nätanslutning. (15st ledlampor)
Passar även till våra
Klavernotställ.

Livstids Garanti på alla teleskopnotställ

Notställ + vagn

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad...
med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
 - Mellan vagn + 18 notställ
 - Stor vagn + 18 notställ
- Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande
med bl.a. 85 %
av den ameri-
kanska marknaden och
75 % av den franska.
Inga skruvar - bara att
dra upp och ner.
Snygg design som
passar i alla miljöer.
Finns i olika modeller

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad,
böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Akustik-skärmar

Alla priser exkl moms

Flyttas mycket enkelt.

Garanti 10 år på Flygel- och pianomedar

Passar till alla
pianon och flyglar.
Kullagrade dubbel-
hjul av hög kvalitet.

Medar flygel

Även för
Digitalpiano

Medar piano

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och
smidigare än store-
bror, men absolut lika
stabil och solid.

+46 (0) 13-527 50 • info@bagatell.se • www.bagatell.se

IB WAHLSTRÖM

BESTÄLL SKOLKATALOG!

ibwahlstrom.se

EN TÄVLING I ÖRESUNDSREGIONEN FÖR UNGA KLASSISKE MUSIKER UNDER 21 ÅR

Öresunds Solist 2019

BLÅS OCH STRÅK

UTTAGNING I SVERIGE

lördagen den 19 januari 2019
på Kulturskolan Lund

UTTAGNING I DANMARK

lördagen den 12 januari 2019
på Københavns Musikskele

FINAL

söndagen den 10 mars 2019 på Ishøj Kulturskele
Vejledalen 9, 2635 Ishøj, Danmark

ANMÄLAN

online på www.oresunds-solist.com
senast den 25 november 2018

www.oresunds-solist.com

HYRFONDEN

Det ska vara enkelt

HyrFonden har funnits i många år och gett över 9000 svenska musikanter möjligheten att uppleva glädjen att spela på ett riktigt bra blåsinstrument.

Vi sänker tröskeln genom att erbjuda en billig hyra med möjlighet att senare köpa loss instrumentet och tillgodoräkna sig upp till 12 erlagda månadshyror.

Som blåsexperter har vi valt ut bra instrument som våra verkstäder kontrollerat och som kompetterats med alla tillbehör som behövs.

Sveriges smidigaste hyrsystem för blåsare

Kvalitetsinstrument för musikskolor och elever

För skolelever

Du kan beställa ditt hyr-instrument genom att kontakta eller besöka någon av våra butiker.

Enklast är att bara fylla i beställningsformuläret på vår hemsida och få instrumentet hemskickat.

För oroliga föräldrar kan vi erbjuda en stöld- och skadeförsäkring för endast 20 kr/mån.

För musikskolor

Allt fler musikskolor utnyttjar HyrFonden för egen del - samma villkor som för privatpersoner fast med möjlighet att dra av moms.

Perfekt för tillfälliga orkesterprojekt eller som finansiering: Hyr första året och köp loss för restvärdet är två.

Skolinstrument

Flöjt..... 150 kr/mån
Klarinett.... 150 kr/mån
Saxofon 250 kr/mån
Trumpet 150 kr/mån
Trombon .. 150 kr/mån
Althorn 350 kr/mån
Baryton 350 kr/mån
Eufonium... 450 kr/mån

Proffsinstrument

Månadshyran baseras på instrumentets pris. Läs mer på hemsidan.

| STOCKHOLM | GÖTEBORG | MALMÖ | WWW.WINDCORP.SE

Pedagogseminarium i Frankrike

DEN 26 TILL 27 OKTOBER ordnar European Music School Union (EMU) seminarium för pedagoger i Nice, Frankrike. På seminarier behandlas gruppedagogik, utbildning för små barn och talangutveckling. Ni anmäler er på EMU:s hemsida: www.musicschoolunion.eu

Alternativa utförare

PÅ ETT SEMINARIUM den 24 augusti delades erfarenheter från kommuner som har etablerat alternativa utförare för kulturskoleverksamhet. Allt filmades och finns tillgängligt på SKL:s hemsida.

Konferens om kulturskolans utveckling

»KULTURSKOLECENTRUM« på Statens Kulturråd arbetar just nu bland annat med en kartläggning av kulturskolornas utvecklingsbehov, för att undersöka hur Kulturskolecentret kan stötta kommunerna. Kulturrådet kommer att bjuda in berörda parter till en stor nationell konferens 5 december 2018, där utvecklingsfrågorna ska diskuteras.

Kulturskolan magasin på webben

DU VET VÄL om att du kan läsa tidningen Kulturskolan magasin som PDF? På Kulturskolerådets webbplats finns både tidigare nummer av Kulturskolan magasin och SMOCKAN tillgängliga.

Följ Kulturskolerådet på Facebook

KULTURSKOLERÅDET har ett flertal grupper på Facebook. Där kan du göra efterlysningar, dela erfarenheter och delta i diskussioner om kommunernas kulturskoleverksamhet. Sök i Facebook på; Kulturskolerådet, Kulturskolan och barn på flykt, Film i kulturskolan, I dina skor (projekt om mentorskap) samt Unga Låtskrivare.

ERIK DOMELLÖF

NYTT KONCEPT PÅ KULTURSKOLEDAGARNA

Delta med elevföreställning 2019

Under Kulturskoledagarna (tidigare Rikskonferensen) vill Kulturskolerådet synliggöra elevföreställningar och andra framföranden. Som kulturskola kan du nu lämna en intresseanmälan för att delta. Kulturskoledagarna sker 20-22 mars på Quality Hotel Friends i Solna. Temat för Kulturskoledagarna är kunskap och kompetens.

– Tidigare år har vi besökt olika orter i Sverige och fått se många fina elevföreställ-

ningar. Nu provar vi ett nytt koncept där vi under några år är på samma ställe. Men vi vill inte förlora möjligheten att synliggöra det spännande arbete som sker i olika kommuner och därför vill vi nu få in förslag från hela landet, säger Torgny Sandgren på Kulturskolerådet.

Möjligheten att lämna in en intresseanmälan finns på Kulturskolerådets hemsida under »Kulturskoledagarna«.

Hornfrossa

25-27 januari 2019

En helg fylld av spelglädje,
gemenskap och utveckling!

Kom och delta i ett späckat program med ensemblespel, workshops, seminarier, masterclasses och konserter. Träffa hornister från hela Sverige, bland annat Martin Schöpfer, Annamia Larsson, Maria Nyström och legendaren Ib Lanzky-Otto.

Målgrupp: från 10 år, alla som spelar horn: barn, unga, amatörer, pedagoger, studenter och professionella.

Pris: 900 kr/800 kr* alternativt 500 kr/400 kr*
(ungdom under 26 år).

Info & anmälan: linnea.noler@musikaliska.se

Senast 1 december 2018.

*RUM/SOF-medlem

Länsmusiken
ESTOCKHOLM

BLÅSAR
SYMFONIKERNA

musikaliska.se • Nybrokajen

Musikaliska

flipForms

Snabbt omställbar
undervisningsplattform
mellan scen och gradäng.
Rullas iväg.

Tel 0523-22517

Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida

www.spartasystem.se

Välkommen till

Barnens musikbutik.se

Kul och musikriktiga instrument!
Även musikböcker, presentartiklar,
tillbehör mm.

www.barnensmusikbutik.se

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

YAMAHA
The best you can get

KULTURSKOLEDAGARNA 2019

ÅRETS STORA BRANSCHTRÄFF
FÖR KULTURSKOLAN

20-22 MARS 2019

QUALITY HOTEL, FRIENDS, SOLNA

Välkommen till

MUSIKERUTBILDNING

VÄNERSBORG (MUV)

SPETSUTBILDNING I

MUSIK MED RIKSINTAG

Hemsida: www.birgersjoberggymnasiet.se
Facebook: @MusikerutbildningarVanersborg

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

*Bella J Tinghammar,
verksamhetschef på
Kulturskolan i Eslöv*

Jag påminns om hur central vår arbetsmiljö är

KLOCKAN ÄR ETT PÅ NATTEN, ute rullar åska och blixtrar över himlen. Jag vaknar och inser att det är dags att skriva den här krönikan.

Det har varit en lång, het sommar och nu väntar ett nytt läsår. För mig har det rivstartat med arbetsmiljö, hör här:

Två dagar efter jag börjat jobba ringde min chef och frågade: Kan du vara hos kommundirektören om två minuter? På det svarar man bara ja.

Det visade sig att luftprover som tagits under sommaren innehåller kemiska ämnen som inte är bra. Detta innebär att vi inte kan starta höstens undervisning i våra egna lokaler. Under mötet upplever jag blandade känslor men jag känner mig som en kugge i ett större maskineri.

Det är många runt mig och de ska hjälpa mig. Tidigare har arbetsmiljöarbetet känts ensamt, men inte just nu.

Som chef sedan några år tillbaka har jag jobbat mycket med vår arbetsmiljö eftersom vi har personal som inte mår bra i våra lokaler. Jag har tyvärr haft svårt att få gehör för frågan eftersom vi inte haft något helt konkret som påvisat problemen. Ibland har det lett till irrvägar och säkert har jag inte alltid tagit de bästa och snabbaste besluten. Jag har sagt till mig, medarbetarna och min chef att så länge jag tycker att vi har en pågående process så behåller jag mitt arbetsmiljöansvar, men när jag tycker att det inte längre händer något så kommer jag att ompröva

»Under mötet upplever jag känslor som ilska, oro, lättnad och trötthet. Men framförallt känner jag mig som en kugge i ett större maskineri«

beslutet. Kanske var jag för saktfärdig?

Jag vet att det finns flera orsaker till varför vi är där vi är idag. Den viktigaste tror jag är att man under mer än tio års tid från och till jobbat på olika lösningar för nya lokaler till oss. Detta har medfört att mycket av det som borde skett inte hänt eftersom vi ändå skulle flytta. Just nu är vi längre fram i flyttplanerna än någonsin och vi håller tummarna för ett bra bygge.

På vår uppstartsdag på måndag ska vi prata om allt. Vilka kemiska ämnen är det? Hur farliga är de? Är det de som gjort att vi har medarbetare som inte kan vara i våra lokaler? Är det mer nu än sist då en undersökning sa att inga ämnen kom upp till gränsvärdena? Vet vi vart vi ska ta vägen? När kan vi börja undervisa? Antagligen

kommer vi att ställa in den stora konserten vi skulle ha i september, vi har ju ingen orkestersal att repa i! Vi kan nog inte ha någon julsoaré och hur ska det gå med alltihop egentligen?

Om igen påminns jag om hur central vår arbetsmiljö är. Om inte den fungerar så får allt annat stå tillbaka, oavsett hur

mycket vi än planerat och organiserat vår vardag.

Efter att ha pratat med mina medarbetare ikväll är jag trygg över vår gemensamma process. Det är kloka människor som vill lyssna på varandra och hitta lösningar. Men vad har det inneburit att bli exponerad av kemiska ämnen över tid? Oron kommer vi att bära med oss. Kanske klarar det när fler undersökningar gjorts.

Nu har åskvädet dragit förbi och det har lugnat sig ute. Jag ska gå till sängs igen och ser fram emot i morgon. Sen ska jag hålla en riktigt stilla helg innan nästa veckas arbete drar igång. Jag hoppas att ni andra haft en lugnare start på det nya läsåret!

NÄR ALLA KAN

Folkmusiken handlar mycket om samspel. Det underlättas av att många kan samma låtar. I Dalarnas unga spelmanslag spelar Lawand, Tyra, Vera och Tintin traditionen vidare. Eller traditionerna. För man kan ha flera.

text & foto David Berjlund

LANDSKAPET HETER DALARNA. Givetvis är det fullt av höjder.

Mellan bergknallarna i Rättviks finnmark ligger Bingsjö. Den här dagen är det Bingsjö-stämman, och byn är full av folk och musik. Från Päckos gård, som ligger högt som en krona på byn, till kapellet och bystugudansbanan nere vid genomfartsvägen, i husvagnar och tält som står på tidigt slagna ängar – det hörs fiolmusik från tälten och faktiskt sitter en tjej och spelar tramporgel mitt på ett fält.

Och från Bingsjö kapell kommer ett gäng unga som just övat inför dagens och kvällens framträdanden med DUS, Dalarnas unga spelmanslag. Det är strax dags för den officiella invigningen av stämman, de ska upp på scen om en timme, och före det har Tyra Bryngelsson folk att träffa, men hon sitter ändå ner en stund, och förklarar det fina med folkmusik:

– Även om det är många olika låtar och de kan låta på olika sätt är ju ändå alla folkmusik. Och just när man bor här är det ju många som kan den.

Tyra går i sexan och bor i Västberg utanför Rättvik. På något vis hör alltså musiken ihop med platser, med människorna där, och danserna – nä, Tyra dansar inte, hon skrattar lite åt frågan, men fiol har hon spelat i kulturskolan sedan hon var fem. Och Rättviksdräkt har hon, det är inget måste, men det är klart att det hänger ihop med att hon är folkmusiker.

För det är hon väl?

– Ja ... det kan man väl nästan säga.

Är det inte svårt med fiol?

– Det är mer kul än svårt. Och det svåra är ju det man lär sig på. Jag sjunger lite också, och har spelat gitarr och piano, men det är fiol jag fortsatt med.

Och med folkmusiken. I ett lokalt ungt spelmanslag, och så i DUS då. Och ska hon hinna med sitt innan de ska spela måste hon gå nu. →

SAMMA LÅTAR

Men Vera Granberg och Tintin Lundqvist Forsberg hänger kvar, och Lawand Said. Han bor i Ludvika, börjar sjuan i höst, och efter bara ett och ett halvt års fiolspelande ska han snart för första gången spela på Bingsjöstämman.

– Hur det känns? När jag ser mycket folk och ska spela framför dem, då blir jag nervös. Men jag tycker att det är en bra början, att man känner sig så. Nästa gång man kommer till ett sånt här tillfälle, då är man redo.

TINTIN SÄGER ATT det är betydligt nervösare att spela för sin egen klass i skolan. Både hon och Vera spelar cello, och spelar med DUS här på stämman för tredje gången.

– Här brukar jag inte ens tänka på att det är folk som tittar, säger Tintin.

– Jag tänker inte heller på det, jag är så koncentrerad på själva spelandet, säger Vera.

Deras historier går parallellt: båda börjar

**Cellisterna
Tintin Lund-
qvist Forsberg
och Vera Gran-
berg mitt i
Dalarnas unga
spelmanslag,
på Bingsjö-
stämman.**

åtta den här hösten, de spelar cello sedan fem år, bor i Falun och är med i kulturskolans orkester där. Och folkmusiken, med folklåtar och gehörsspel, mötte de på allvar i DUS, där de är några cellister, trots att cello kanske inte är något typiskt folkmusikinstrument. Spelmanslaget ses några gånger om året, och spelar på stämmor och andra arrangemang.

Veras cellointresse började när hon gick på teater med familjen.

– En av skådespelarna spelade cello, och hon gjorde många häftiga ljud. Så när jag ville börja spela något valde jag cello, och klarinett i andra hand. Fast jag är glad att det blev cello.

– Annars hade inte vi två lärt känna varandra heller, säger Tintin.

Hon började spela för att hennes musiklektör i skolan, som nu är hennes cellolärare,

avslutade varje lektion med att spela My heart will go on på cello.

– Det var så fint att jag ville lära mig det själv.

***Min pappa spelar
oud, och han har gått
på fester och spelat ...
jag sa att jag vill
också, fast jag vill
spela fiol***

För Lawand kom inspirationen från familjen.
– Min pappa spelar ett instrument som heter oud, och han har gått på fester och spelat framför alla ... jag sa att jag vill också, fast jag vill spela fiol.

Det går bra. Blir det svårt får han hjälp av sin lärare, Kerstin, eller av pappa. Ibland hänger han dessutom på och spelar med sin pappas grupp.

– Det kan vara lite svåra låtar, och så är alla där äldre, säger han, och när han berättar att han spelar musik från sitt födelseland, Syrien, likaväl som svensk folkmusik bryter Tintin in:

– Det måste vara coolt, eller ... kanske inte coolt, men intressant att ha två länder, och musik från båda två.

JO, SÅ ÄR DET JU. Fast det kan vara lite svårt att ställa om från svensk folkmusik till arabisk, säger Lawand.

Där är det igen: låtar och spelstilar har formats lite olika på olika platser. Och även om den bakgrunden till låtarna de spelar inte är något de tänker mycket på märks traditionen när man är på en stämma, tycker Vera.

– Det känns som att det är så stor gemenskap när alla kan samma låtar. Man kan gå runt på

Bingsjöstämman fyller byn med folkmusik, från scener och buskspel.

stämman och höra låtar som man känner igen, säger hon, och Tintin fyller i:

– Ja, det är kul, det är ju folk som buskspelar, och ibland hör man någon annan spela en låt som man själv spelat. Vissa låtar känner nästan varenda cellist eller violinist till.

DET KAN BLI SAMSPEL av ett gemensamt arv. Lära sig det kan man förstås oavsett varifrån man kommer. I buskspelet, kanske, sånt blir det för de här unga spelmännen också, när de väl har klarat av scenframträdandet.

Det närmar sig nu, för stämman är invigd, och strax efter att Vera, Tintin och Lawand gått mot dansbanan spelar *Ethno* – unga från hela världen som lärt sig varandras låtar och under en vecka spelat ihop sig så det svänger tungt. Och efter att Per Gudmundsson och Bengan Jansson spelat några låtar, går så Dalarnas unga spelmanslag upp. De spelar och får varma applåder.

Uppåt kaffeserveringen i Päckos gård hörs deras Morapolska klinga fint, över hela byn. Den blandas med en dragspelslåt som sticker fram bakom en gårdsvägg, och med ett nybörjarfiölförsök på Gärdebylåten. Olika låtar, men det hänger ihop. ■

Med pengar från kulturskoleklivet, den statliga satsningen på kompetensförsörjning för kulturskolorna, formas nu utbildningar på olika håll i landet. Vid Göteborgs universitet ligger man i startgröparna: nästa höst startar utbildningen för kulturskolepedagoger. Fokus: en breddad kulturskola.

text David Berjlund foto Johan Wingborg & David Berjlund

GÖTEBORG UTBILDAR KULTURSKOLEPEDAGOGER

I VÅRAS RÖSTADE riksdagen igenom en strategi för statliga insatser för kulturskolorna. Då var en del i den redan igångsatt, med brett politiskt stöd: satsningen på kompetensförsörjning, Kulturskoleklivet.

I mars fick Göteborgs universitet, som ett av sex lärosäten, besked om att de fått ja på sin ansökan om medel till en utbildning för kulturskolepedagoger. Tre månader senare ses vi, och i ett sammanträdesrum på Akademien Valand berättar fyra av de som skrivit ansökan entusiastiskt om planerna som snart ska bli verklighet.

– Det vi vill är framför allt att bredda utbudet i kulturskolan. Det är nummer ett, säger Tarja Karlsson Häikiö, professor i visuell och materiell

kultur, och enhetschef för bild- och slöjdläroinriktningarna på Göteborgs universitet.

Carina Borgström-Källén fyller i:

– Det är ju ingen nyhet att de flesta eleverna i kulturskolan är medelklassbarn med svenska som modersmål, ofta från storstad. Det är ett demokratiproblem som vi tog fasta på: hur kan vi göra kulturskolan attraktiv, relevant och möjlig för fler barn?

CARINA ÄR LEKTOR i musikpedagogik, de två andra vid bordet är också lektorer, Peter

Hasselskog vid slöjdläroinriktningen och Linda Sternö i filmisk gestaltning. Redan här i rummet representeras alltså flera kulturella uttryck, och så har Göteborgs universitet examensrätt för fem olika este-

tiska ämnen, och stora resurser kring barn- och ungdomskultur och -vetenskap, vid andra fakulteter än deras egna.

Det finns muskler bakom deras ansökan – och, som sagt, en tydlig idé, om breddning.

– Det här är en utbildning med ett brett perspektiv, vi ska utbilda kloka kulturskolepedagoger som utgår från barns och ungas intressen, säger Peter.

DE HÄMTADE NÄRING ur den utredning som föregick regeringens förslag, och som betonade deltagarstyrning mer än vad propositionen sedan gjorde. Den inriktningen är inte självklar, men Carina påpekar att andra lärosäten kommer att ha annat fokus, utbildningar på olika håll kommer att komplettera varann.

Här runt bordet nämns hip-hop, graffiti, poetry slam och cirkus som ämnen som sällan finns på kulturskolor, men som borde göra det – eftersom

»Det här är en utbildning med ett brett perspektiv, vi ska utbilda kloka kulturskolepedagoger som utgår från barns och ungas intressen.«

barnen är intresserade. Slöjd likaså – även om det kanske kallas *making* eller *maker space* - och film. Just film är ett givet exempel här. För att många unga filmar, för att man behöver jobba med pedagogiken runt det, och för att de redan i januari startar en halvfartskurs på 30 poäng i rörlig bild och film, riktad till alla inom kulturskolan som vill använda rörlig bild.

JUST SÅNA KUNSKAPER, i specifika ämnen, kommer de som vill bli kulturskolepedagoger att behöva ha med sig – för att antas behöver man 90 poäng i något ämne som är relevant för kulturskolan. Under

utbildningen får man sedan, tillsammans med studenter med andra huvudämnen, en duvning i didaktik, pedagogik och barn- och ungdomskunskap, allt utifrån kulturskoleperspektiv. Och så praktik, där finns utrymme för fördjupning i det egna ämnet.

Utbildningen riktar sig till såväl praktiserande konstnärer och de som läst design eller konsthantverk, som grund- och gymnasielärare i bild eller musik.

– Och inte minst till de som redan jobbar i kulturskolan. Det är många där som är sugna på fortbildning, säger Tarja.

Vilka som kommer att söka

Göteborgs universitet har redan många utbildningar inom kulturområdet. Här syns musiklärarstudenterna Marianne Isaksson och Lotta Lindgren.

vet man förstås inte, men antagningen blir en nyckel till den breddning man vill se. Ska det bli mer film och kultur från traditioner utanför huvudfåran på kulturskolorna så behövs ansökningar från personer med sådan kunskap. Det ligger i sakens natur att de inte alltid har en utbildning som gills – man kanske har en utomeuropeisk dansutbildning, eller lång erfarenhet inom cirkus – men det ordnar sig: man har vana vid, och metoder för, validering av kunskap.

UTBILDNINGEN DRAR igång hösten 2019. Till jul 2020 går första kullen ut – om det blir heltidsstudier. Det vore en poäng →

att erbjuda deltid, säger Tarja, inte minst för den som behöver hålla igång ett pågående jobb i kulturskolan, eller en egen konstnärlig verksamhet. Nå, det återstår att bestämma, liksom om utbildningen ska ges på distans, och antalet utbildningsplatser. Den ansvariga ministern, Helene Hellmark Knutsson, har talat om 150-200 i hela landet.

– Om vi kunde få ut 30 varje år i Göteborg vore det jättebra och i nivå med hur många lärare i bild, musik och slöjd vi

examinerar. Men hur många platser det blir beror på finansieringen, kommenterar Tarja.

NÅGON EXAMEN GER inte utbildningen, men däremot kunskap och tyngd i rollen. Behovet av något sånt här har synts länge, någon vid bordet säger att det känns som att någon äntligen lyssnat.

– Och så känns det som ett naturligt steg i kulturskolans utveckling, säger Tarja.

Kulturskoleklivet är ju en del av en hel strategi. Den

Äntligen kommer utbildningarna för kulturskolans pedagoger.

Peter Hasselskog, Carina Borgström-Källén, Tarja Karlsson Häikiö och Linda Sternö har alla varit med och planerat.

kallar hon »en kulturpolitisk milstolpe«. Carina poängterar allvaret: kulturskolan handlar om demokrati och bildning. Och Linda tycker att Kulturskoleklivet är smart:

– Det estetiska har ju minskat mer och mer i skolan. Vad kan man då göra? Stärka kulturskolan, och se till att den blir likvärdig.

Vad tror ni de säger på kulturskolorna då, om att det kommer utbildningar?

Tarja skrattar.

– Jag tror de säger tjohoo! ■

E-sportkurs, sommarskola och ambassadörer. Många påhittiga sätt att inkludera nyanlända barn och unga i Kulturskolans verksamhet har testkörts under Allmänna arvsfondens och kulturskolans treåriga projekt Kulturskolan och barn på flykt. Nu sprids såväl framgångsrecept som insikter om fallgropar vidare.

text & foto Lisa Boda

»BARA KÖR!« uppmanade kulturminister Alice Bah Khunke när hon talade på Kulturskolerådets nationella konferens i Stockholm i maj 2016. Att arvfondsprojektet Kulturskolan och barn på flykt, med syfte att inkludera ensamkommande och nyanlända unga i kulturskoleverksamhet, har präglats av den andan framgick tydligt under ett uppföljningsseminarium med delprojektledarna på Rikskonferensen i Stockholm i mars.

– Ibland kan en kris skaka om. Allt ska gå fort, då hinner man inte tänka, vi löste saker som inte gick att lösa, säger Michael Jildestad, kulturskolechef på Kulturskolan i Mörbylånga på Öland.

Han har varit delprojektledare för Kalmarregionen och påminner om kaoset och kreativiteten som präglade den första akuta fasen av →

INKLUDERA MERA

Erfarenheter från projektet Kulturskolan och barn på flykt delas av Anna-Carin Ugglå.

Camilla Freedman delar erfarenheter från arbete i Arvidsjaur, Malå och Storuman.

flyktingmottagandet. De fem regionerna valdes utifrån att de hade en hög andel ensamkommande i relation till folkmängd. Skåne-, Gävleborg- och Västerbotten/Norrbottnensregionen har varit med från start, andra året anslöt även Västra Götalandsregionens 49 kulturskolor genom Kultur i Väst.

FÖRUTSÄTTNINGARNA PÅ DE olika orterna har skiljt sig åt rejält och även slumpen har spelat in: I Mörbylånga öppnade exempelvis ett flyktingboende hundra meter ifrån Kulturskolan och en naturlig kontaktyta för olika grupper uppstod. När Kulturskolan i Färjestaden bjöd in var det däremot ingen som kom.

– Boendena låg för långt bort, säger Michael Jildestad. Men när vi själva åkte till campingen fick vi igång integrationen; en filmare från Sy-

Seminarium om barn på flykt på Kulturskolerådets rikskonferens 2018.

Michael Jildestad var en av deltagarna på erfarenhetsutbytet.

rien anmälde sig, en annan skrev manus. Det slutade med att en teaterföreställning sattes upp på Kalmar läns museum.

FLERA AV DELPROJEKTLEDARNA lyfter fram vikten av lotsar, hjälpare, ambassadörer; kärt barn har som bekant många namn – det vill säga engagerade nyanlända ungdomar som både kan tolka och entusiasmera fler att besöka kulturskolan.

– Vi vuxna kan prata men det barnen behöver är förebilder. »Varför ska jag som tioårig kille från Damaskus gå och dansa? Jo, för att en 19-årig kille från Aleppo gör det!«, säger Anna-Ca-

Malin Aghed från Kultur i Väst understryker att insatserna aldrig är bortkastade.

själva och då kom det fler och fler, säger Camilla Freedman.

Hon delar även med sig av de något oväntade utmaningar som kan uppstå när många kommer samtidigt.

– Vi märkte att de afghanska killarna gärna håller ihop. Så om tre är jätteintresserade av teater följer sjutton kompisar med. Men då kanske några högstadietjejer som anmält sig inte kommer tillbaka. Då får vi försöka omfördela lite, kolla om några vill testa gitarr. Annars blir det ingen integration i alla fall.

ATT NAMNET KULTURSKOLA är problematiskt vittnar både delprojektledare och seminariets deltagare om. Reaktionerna kan vara alltifrån »Men barnen går redan i skola?« till att ordet kultur väcker associationer till annat än inläring av estetiska ämnen: »Ska våra lära sig svensk kultur? De har redan en kultur!«

Även i Simrishamn uppstod begreppsförvirring berättar Anna-Carin Ugglar.

– Vi blev förvånade när vi inte fick med oss barnen till höstens kurser trots att de varit så nöjda. Sedan visade det sig att föräldrarna trodde att det varit vanlig skola, fast anpassad för sommaren. Och några barn var besvikna över att »höstskolan« inte var lika kul!

Det förlösande skrattet är välkommet på seminariet eftersom flera av deltagarna kämpar med frustrationen och sorgen över att barn och ungdomar som de har engagerat sig i redan har, eller riskerar att snart, utvisas till en oviss framtid.

– Det är en stor sorg hos oss alla som vi måste lära oss att hantera för att inte tappa sugen, säger Anna-Carin Ugglar.

Inför spridningsfasen av Barn på flykt-projektet försöker hon och de andra delprojektledarna ändå ta till vara på insikten att kulturskolorna är mer förändringsbenägna än vad de själva trott.

– Det kan vi ta med oss när det gäller att integrera även andra grupper, som de med funktionsvariationer eller från olika socioekonomisk bakgrund, till Kulturskolan.

Malin Aghed från Kultur i Väst instämmer och understryker att insatserna aldrig är bortkastade.

– Ett enda tillfälle av medmänsklighet kan bära en människa genom väldigt mycket sorg. Att kasta kärlek ut i rummet genom konst och kultur är aldrig fel, och det är vår uppgift, säger hon. ■

Spridningsinsatser av Kulturskolan och barn på flykt-projektet

- Stödmaterial, checklistor, filmer med mera läggs upp på Kulturskolerådets projektwebb.
- Det finns även en aktiv facebookgrupp.
- I Umeå ordnas en stor spridningskonferens v.44 med seminarier och festligheter.
- Kultur i Väst ordnar praktisk fortbildning under parollen »Lust och mod i praktiken« i höst och både Kalmar län och Gävleborgs län planerar för fortsatt erfarenhetsutbyte, studiedagar och workshops under hösten.

rin Ugglar, kulturutvecklare för barn och unga i Simrishamn.

I Simrishamn prioriterade man att ordna en sommarskola utifrån tanken att barnen skulle må bra av att aktiveras under sommarlovet när vardagsrutinerna försvann. Det var rätt tänkt: nyanlända, bybarn och sommargästernas barn slöt alla upp och möttes genom dans, cirkus, musik och konst. Nu har kommunpolitikerna tagit beslutet att göra sommarskolan permanent.

ÄVEN CAMILLA FREEDMAN, regionansvarig för projektet i Arvidsjaur, lyfter fram vikten av att våga släppa terminsundervisningen. I Arvidsjaur testade man kortkurser och helkurser liksom nya ämneskombinationer. Att förena podd-makande och dans visade sig vara ett lyckat experiment. Men framförallt lockades nya grupper till verksamheten genom en kurs i e-sport, där deltagarna tävlar mot varandra i dataspel.

– Det är en kulturyttring där alla kan samlas oavsett social grupptillhörighet. Efter det ville plötsligt en massa unga grabbar driva saker

»Att kasta kärlek ut i rummet genom konst och kultur är aldrig fel, och det är vår uppgift.«

MALIN AGHED

Simrishamn berättar om sin satsning på en inkluderande sommarkulturskola.

ERFARENHETERNA FRÅN PROJEKT SPRIDS

Sedan 2016 har Kulturskolerådet drivit Arvsfondsprojektet Kulturskolan och barn på flykt – Ensamkommande och nyanlända möter kulturskolan. Syftet har varit att ge ensamkommande och nyanlända barn och unga bättre uppväxtvillkor genom kulturskoleverksamhet. Genom projektet har en rad kulturskolor prövat sätt att förändra och förnya sin verksamhet så att ensamkommande och nyanlända inkluderas. Under 2018 sammanfattas och sprids erfarenheterna från projektet. I det specialnummer av Kulturskolan Magasin som

släpps under hösten har de artiklar som tidigare publicerats om projektet samlats. De ska visa på all den aktivitet som projektet inneburit och inspirera till fortsatt utveckling av en kulturskoleverksamhet som inkluderar alla.

Fem regioner i fokus

Projektet har genomförts i kommuner som har ett stort antal ensamkommande i relation till folkmängd. Det är i följande kommuner och regioner som projektet pågått.

• Gävleborgsregionen: Söder-

hamn, Bollnäs, Hudiksvall och Sandviken

- Kalmarregionen: Mörbylånga, Nybro och Hultsfred
- Kultur i Väst (anslutit sig 2017)
- Västerbotten/Norrbottensregionen: Arvidsjaur, Malå och Storuman
- Skåne-regionen: Simrishamn, Svalöv, Örkelljunga och Eslöv

Stor variation av insatser

Modet att våga tänka och pröva nytt har präglat projektet. Delprojekten har inneburit en

Sommaren

- * prova på dagen
- * drop- in mån/ons - fritids
- * 11 en dag - 0 nästa dag, 9-24 år
- * krock med sommarskola
- n köpte in utrustning till både Tärnaby-Storuman
- * 70 av 90 tvingas flytta
- * dans - afro/street - 4 tjejer (3 +1)

stor variation av initiativ och aktiviteter. Allt ifrån dans-flashmobs med efterföljande workshops, sommarkulturskola och fortbildning för pedagoger till slöjdworkshops på HVB-hem, kulturläger för ensamkommande och översättning av informationsmaterial har rymts i projektet.

Framgångsfaktorer

I projektet har en rad framgångsfaktorer identifierats som stärker möjligheterna att utveckla en kulturskoleverksamhet som i högre grad inkluderar nyanlända och ensamkommande:

- Sätt igång – var inte rädda att testa nya grepp och metoder
- Arbetat utåtriktat och uppsökande - bygg relationer med nyckelaktörer hos kommun och civilsamhälle

Duncan Kemp,
delger erfarenheterna från Storumans aktiviteter i projektet.

- Testa kortare aktiviteter – inte bara terminsvis
- Engagera föräldrar i aktiviteterna (viktigt med information)
- Skapa verksamhet/var närvarande på flera ställen (boenden, skola)
- Fokusera först på att tillvarata engagemang hos medarbetare som vill
- Jobba för att skapa insatser för alla barn (sär lösningar ok i början)
- Arbeta med att nå alla målgrupper som ni i liten utsträckning når idag

Spridningsaktiviteter

Lärdomarna från projektet sprids på olika sätt. Projektet har haft en Facebooksida som fungerat som ett aktivt forum för erfarenhetsutbyte och exempel. Artiklarna som

publicerats tidigare samlas i ett specialnummer av Kulturskolan Magasin och ges ut under hösten. En rad filmer har också tagits fram som belyser projektets innehåll och lärdomarna från det. Under 2018 genomför också de fem regionala delprojektet konferenser och möten för att sprida erfarenheterna från projektet. En del är öppna för alla att anmäla sig till – andra är särskilt riktade till pedagoger och ledare i vissa regioner.

Information om öppna spridningsinsatser finns på Kulturskolerådets projektwebb. Allt framtaget material från projektet och ytterligare information om själva projektet finns också samlat på Kulturskolerådets webb. Ta chansen att inspireras och lära dig från ett givande och angeläget projekt! ■

BRED OCH PIGG OCH GANSKA LITEN

LANDET RUNT

Förutsättningarna för Kulturskolan i Arvidsjaur är ganska tydliga: en glest bebodd kommun, en liten organisation, och en massa vilja att ge barn och unga tillgång till kultur – och inflytande. Av det blir det e-sport och nycirkus, fiolspel och breakdance i en liten kulturskola med stort utbud.

text & foto David Berjlund

ORTEN ARVIDSJAUr ligger mellan Prästberget och sjön som gett samhället dess namn, ett tiotal mil från kusten och städerna. Kommunen är nummer 17 i storlek i Sverige – till ytan. Invånarantalet är drygt 6400, och de verkar inte bli fler. Därremot äldre.

– Fast våra grannkommuner Arjeplog och Sorsele har under 3000 invånare, och Arvidsjaur är ändå på något

sätt ett kommersiellt centrum för inlandet, man far hit från grannkommunerna, säger Kristina Grubbström.

När vi ses i kommunhuset, en tisdag i juni, är det mycket riktigt liv och rörelse på Storgatan utanför. Kristina är förvaltningschef för kultur och integration, och huvudansvarig för kommunens kulturskola, och har en vecka till pension. Samtidigt pågår en omorganisation: bibliotekschefen får ansvaret för kulturskolan, politiskt fortsätter den sortera direkt under kommunstyrelsen.

Kristina har jobbat i 31 år med kultur här i kommunen, hon kan förutsättningarna och vet att de får konsekvenser för organisation och ekonomi.

– Vi har haft kulturnämnd, och det är klart att det är skillnad, kommunstyrelsen har ju så mycket annat. Men politikererna gör så gott de kan. Och

en sådan här kommun har ju oftast inte jättestora företag med dyra vd:ar, så skatteunderlaget blir sämre.

Arvidsjaur kommun har ändå satsat på ungas kultur. Med försiktig stolthet berättar hon om skolornas kulturläroplan, som ska garantera att unga får del av olika kulturella uttryck, och om kulturskolan.

– På sjuttioalet hade den kanske en eller två lärare, sedan har den vuxit. De senaste åren har den vuxit jättemycket. Vi klarar bredden, tycker jag, fast vi är en liten kommun. Och vi har lärare som klarar bredden.

BREDD ÄR ETT nyckelord. När kulturskolan behövde nya lokaler och den dåvarande fritidsgården inte fungerade längre tog man ett brett grepp, och både öppen verksamhet och kulturskola fick sin bas i Hum- ➔

Vi klarar bredden, fast vi är en liten kommun», säger Kristina Grubbström, avgående ansvarig för kulturskolan i Arvidsjaur.

Kulturskolan i Arvidsjaur

- Arvidsjaur kommun ligger i Norrbottens inland, har drygt 6400 invånare, och en kommunalskattesats på 34:14.
- Kulturskolan har kurser i bild, slöjd, e-sport, nycirkus, teater, media och dans - och i musik, som sammantaget är största ämnet, med sång, 13 olika instrument och musikal. Erbjuder också korta kurser, utifrån ungas egna förslag. Flera ensembler.
- 145 inskrivna elever, många går fler kurser än en. Kö i flera ämnen.
- Dessutom ger kulturskolan avgiftsfri undervisning i förskola, grundskola och öppen verksamhet.
- Undervisning i Arvidsjaur och Glommersträsk (i skolor och de egna lokalerna), såväl på skoltid (t o m åk 6) som fritid, i såväl grupp som individuellt.
- Olika åldersgränser för olika kurser. Sammantaget arbetar Kulturskolan med elever från förskoleålder till 25. De flesta är grundskoleelever, runt två tredjedelar är tjejer.
- Åtta fast anställda lärare (ingen av dem har heltid på kulturskolan). Ett tiotal andra arbetar ibland i verksamheten.
- Gör ca 30 föreställningar och utställningar per år.
- Terminsavgiften för en kurs är 400:-, extra kurser kostar 100:-, syskon betalar 200:-. Instrument kan hyras för 50:-/termin
- I samarbetet mellan kulturskolor i Norrbottens län ingår bland annat MUST-läget, blåsorkester, Norrbottens ungdomssymfoniker och AYJO, Arctic Youth Jazz Orchestra.

Aaron Möller spelar i Norrbottens ungdomssymfoniker – fast här med sin lärare IngMarie Olavi. »Man kan säga mycket mer med musik än med ord«, säger han.

lan, en röd tråkå inom synhåll från kommunhuset.

På väg dit passerar jag medborgarhuset. Där pågår sommarens kulturläger, i en danssal i källaren avrundar Mark Lainio just dagens breakdancingpass med en uppmaning till tjejerna som är med att stretcha ordentligt. »Ni måste vara rörliga i morgon.«

MATILDA OLSSON och Linnea Lundmark både dansar och spelar teater i kulturskolan sedan flera år.

– Många av våra kompisar är också med, fast de flesta kör instrument, berättar Matilda.

– Vi kör mest dans och teater, just nu varje torsdag, med en koreografi, säger Linnea.

Där blir intervjuaren lite förvirrad - det är väl sommarlov? Jo, men de tränar utan lärare.

– Om det är öppet kan man

få komma in, förklarar Linnea.

Vem vill hämma en sådan entusiasm? Inte Anders Lindell. Han är lärare i kulturskolan, och samordnar ungdomsledarna i kommunen. Med det följer ansvar för den öppna verksamheten på Humlan, där vi ses. Och så håller han i en del praktiska delar av det demokratiarbete för ungas ökade delaktighet som är viktig i tanken runt Humlan.

– I verksamheten är det där en fråga om vad de unga vill göra. Vi hjälper dem till exempel att starta föreningar, säger han.

Möjligheten att gå ner i danssalen och öva själva handlar om delaktighet. Med den

»Vi har haft kultur-
nämnd, och det är klart
att det är skillnad,
kommunstyrelsen har
ju så mycket annat.
Men politikerna gör
så gott de kan.«

KRISTINA GRUBBSTRÖM

dansförening som är på gång blir det formaliserat också.

Demokratiarbetet syns också i sånt som demokratidagar på skolorna - för ökad kontakt mellan unga och beslutsfattare - och fokusgrupper där unga är med och bestämmer om arrangemang och inköp. Mycket handlar om ett förhållningssätt. Också i kulturskolan.

Vi sätter oss ner med tre andra lärare, alla med musikämnen; Katarina Johansson, Anders Kristoffersson och IngMarie Olavi. Ingen av dem väljer några stora ord för att beskriva verksamheten, men de ger en bild av bredd - med många ämnen.

Anders Lindell är ansvarig

Kulturskolelärarna IngMarie Olavi,
Anders Kristoffersson (båda stående),
Anders Lindell och Katarina Johansson.

Matilda Olsson och Linnea Lundmark spelar teater och dansar i Kulturskolan i Arvidsjaur – så mycket som möjligt, ibland till och med utan lärare.

för en cirkuskurs som har varit igång i två år, och en kurs i e-sport.

– E-sporten började vi egentligen med här på Humlan för att få ungdomar ut ur sina skrymslen och vrår, och börja umgås igen, säger han.

Sedan blev det en kurs i kulturskolan, där han står för fysträning, och annat som behövs för att orka fokusera vid datorn. Själva spelet kan ungdomarna bäst.

»E-sporten började vi egentligen med här på Humlan för att få ungdomar ut ur sina skrymslen och vrår.«

ANDERS LINDELL

KULTURSKOLAN ÄR RÄTT välkänd i kommunen. Tillgängligheten jobbar man ändå på. Att personalen är ute på förskolorna ger kontakt, likaväl som samboendet med den öppna mötesplatsen på Humlan.

– Det gör ju att vi ser fler unga. Och så har vi till exempel haft en gratiskör här på Humlan, och då fick vi in sångelever, säger Katarina.

De barn och unga som bor utanför centralorten har högre tröskel till kulturskolan, i alla fall i högstadiet: då sker undervisningen efter skoltid, och det ger långa dagar hemifrån.

– Hur vi ska få byabarnen att vara med kollar vi på inom projektet Mer för fler, säger Anders Lindell.

Och så besöker de byarna – Moskosel, Lauker, Abborrträsk och andra – och gör aktiviteter där, med Kulturskolan on tour på sommaren.

STÖRST I ARVIDSJAURS kulturskola är musiken, med många instrument, sång och musikal – och suzukiundervisning, det är de ensamma i Norrbotten om. Ensemblernas möjligheter begränsas lite av att eleverna inte är så många, men spela ihop i större sammanhang kan man göra inom länssamarbetet. Till

exempel på MUST-läget.

– På MUST-läget gör vi en orkester av elever från hela Norrbotten, säger IngMarie. och Anders Kristoffersson fyller i:

– Det kan vara 200 på scenen i slutkonserten. Vi drar med så många som vill, vi brukar vara mellan 12 och 20 härifrån. Ett sånt läger kan vara en anledning för elever att fortsätta.

SÅ ÄR DET NOG med kör, storband och orkestrar på länsnivå också.

När vi pratat klart hör jag Aaron Möller spela *Schindler's list* på fiol, en trappa upp. Aaron spelar i Norrbottens ungdomssymfoniker, och när han talar om musiken formulerar han nog rätt mycket av vad kulturskolan handlar om.

– Musik är fantastiskt, man kan säga mycket mer med musik än med ord tycker jag. Och det är häftigt att se att folk blir rörda när jag spelar. ■

STUDY ALONG

Mycket mer än bara admin!

Innovativ lärplattform

- Lägga upp och dela noter, musik och videos
- Avtal med SMFF/STIM ingår!
- Kommunikation i iRum (digitala klassrum)
- Assnygg app!

Megastort undervisningsmaterial

- Noter och videolektioner
- Skapa spellistor
- Pedagogisk mediaspelare

Modern kurskatalog

- Slipp kö (äntligen!)
- Boka och betala direkt
- Med kort, faktura eller swish

Admin- och elevhanteringssystem

Kultur- och evenemangsbokning

- Gentemot skolor/förskolor
- Kulturombud bokar direkt
- Sälj biljetter till allmänheten

Funderar ni på att uppdatera och upphandla ett nytt admin-/elevhanteringssystem? Gör inte det. Upphandla ett verksamhetssystem istället!

Vad är skillnaden? Ett adminsystem är en liten tårtbit av den stora IT-tårta som en kulturskola idag behöver. Upphandlar ni "bara" ett adminsystem så kommer ni att behöva flera kompletterande system. Ett verksamhetssystem - eller helhetssystem - tillgodoser alla IT-behov en Kulturskola idag har.

Via lärplattformen förenklas kommunikationen och det kollaborativa lärandet stöds. Kurskatalogen ger ökad tillgänglighet och överskådlighet för föräldrar som ska boka en kurs. Borta är köerna; boka & betala direkt leder till att fler elever deltar i kulturskolans verksamhet (vem vill egentligen stå i kö utan att veta om, eller när, man får börja?).

Men det allra viktigaste med ett modernt IT-system är givetvis att det stödjer elevens vardag i kulturskolan. Det "slutar" inte med anmälan utan snarare börjar där! Eleven får direkt access till iRummet där läraren kan lägga upp noter, dokument, spellistor, mp3-filer och videos. Allt lagligt och reklamfritt. Videos som laddas upp i StudyAlong spelas upp med en intern streamingtjänst; ingen tredjepartsleverantör som t.ex. YouTube behövs. Ni kan också överge kopiering av noter i kopieringsmaskin; digitalisera ert notbibliotek och övergå till digital distribution (och således spara pengar).

p.s. Självklart kan man ha kvar kö i StudyAlong om så önskas:)